

Posudek školitele na bakalářskou práci L. Zatloukala *Filozofická antropologie Adolfa Portmanna*

Autor si ve své práci stanovil obsažný úkol zhodnocení nejdůležitějších konceptů jak Portmannovy filozofické antropologie, tak jeho biologie. Vychází vesměs z česky psané sekundární literatury, jejíž obsah a hlavní myšlenky celkem úspěšně interpretuje. Textu by nicméně výrazně pomohlo, kdyby se autor lépe seznámil alespoň s těmi primárními texty, které byly vydány česky (*Nové cesty biologie*, eseje přeložené v rámci Kleisner 2018) nebo přeloženy do angličtiny. Spolu s cizojazyčnou sekundární literaturou (zejm. Jaroš a Klouda 2021) by měl autor možnost předložit hlubší a kritičtěji zabarvenou interpretaci Portmannovy originální filozofie živého.

Autor v členění a zpracování látky postupoval zcela samostatně, což mělo za následek některá negativa, která nebylo možné v krátkém času před termínem odevzdání korigovat. Ve výsledné verzi jsou tak špatné formulace pohříchu i v názvech kapitol (6.8 Geometrický a organický vzhled organismů, v obsahu 3. Německá škola, správně v textu 3. Německá autonomistická škola). Především chybí ukotvení Portmannova díla v rámci širší debaty o významu organického tvaru (forma vs. funkce) či jedinečnosti lidské kultury (např. Scheler a von Wahlert, kteří přitom figurují v zadání práce).

Zatloukalovi se podařilo nezasevěnému čtenáři vysvětlit základní pojmy Portmannovy filozofické antropologie (slušně napsaná kap. 7). Zejména v 6. kapitole je však řada nejasných formulací, např. týkajících se problému umweltu „(...) když se Jakob von Uexküll pokusil popsat rysy tohoto světa prožívání, které tvoří smyslové orgány zvířete a jeho obecná organizace, často velmi omezená a podle našeho názoru nezvyklá s pojmem „prostředí““ (s. 16 a dále na s. 17). V některých případech jsou myšlenky zcela vytrženy z kontextu, jako například v úvaze o lidské touze létat, která má pramálo společného s problémem organického vzhledu a funkce, avšak přesto uzavírá příslušný oddíl 6.4.

Po formální stránce práce splňuje požadavky kladené na bakalářský stupeň. Práci by nicméně výrazně pomohla gramatická korektura.

Otázka k obhajobě:

V souvislosti s oddíly 7.2 a 7.3 vysvětlíte základní distinkci filozofické antropologie, rozdíl mezi „zvířecím umweltem“ a „lidským světem“. Ve které fázi vývoje se podle Portmannovy antropologie člověk otevírá světu?

Hodnocení

Předkládaný text dostačuje požadavkům kladených na bakalářskou práci, doporučuji ho k obhajobě a v závislosti na jejím průběhu hodnotit stupněm C-D.

V Hradci Králové dne 20.12.2022

Mgr. Filip Jaroš, Ph.D.